

Glauber, Johann Rudolph. De auri tinctura sive auro potabili vero. Quid sit & quomodo differat ab auro potabi li falso & sophistico Quomodo spagyricæ præparandum & quomodo in Medicinâ usurpandum. Per Joannem Rudolphum Glauberum.

Amstelodami, prostant apud Joannem Janssonium, DC LI., 1651.

Cote : BIU Santé Pharmacie RES 11275 (2)

DE AURI TINCTURA (2)
Sive
AURO POTABILI
VERO.

Quid sit & quommodo differat ab auro
potabili falso & Sophistico

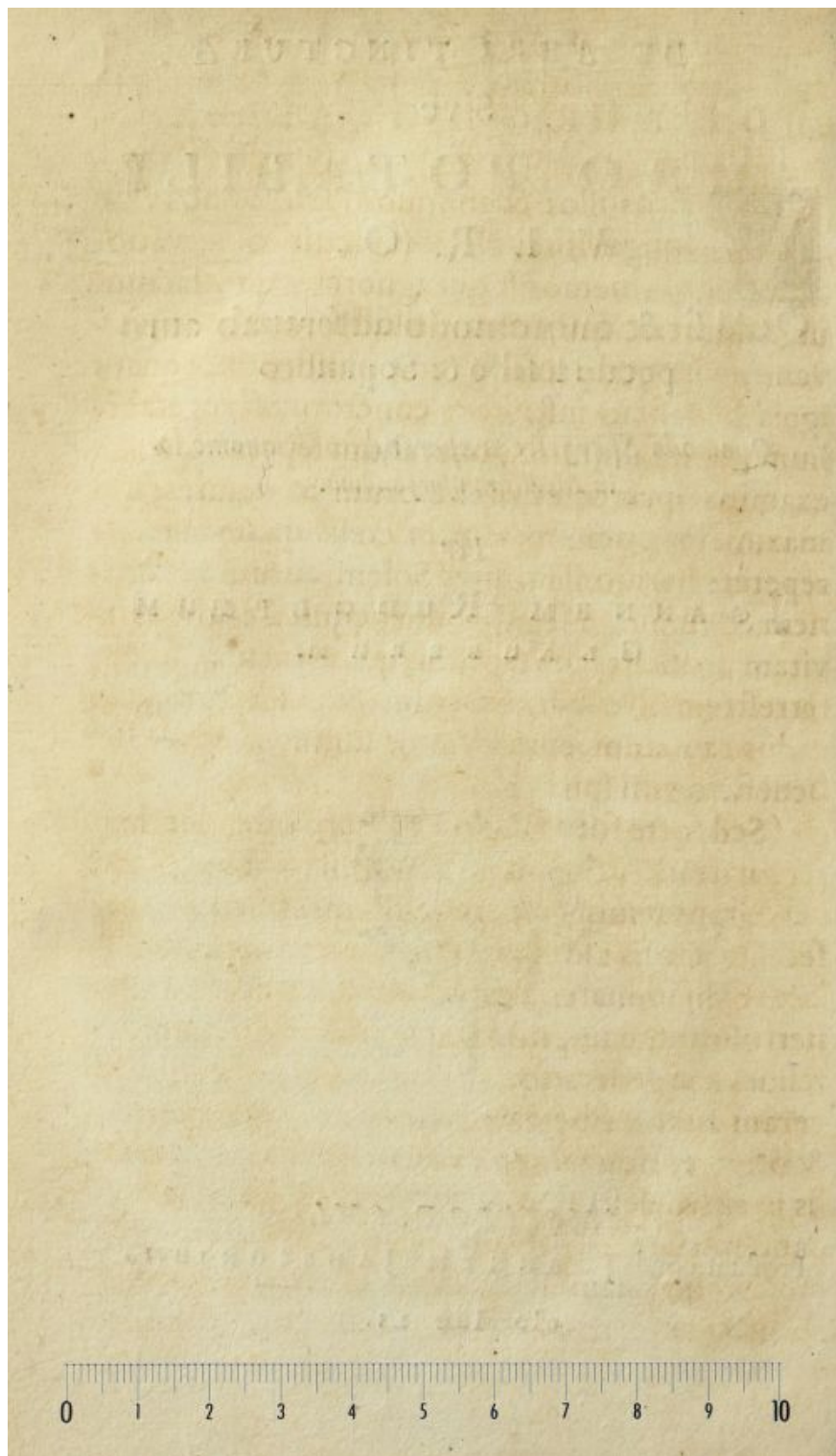
*Quomodo Spagyricè præparandum & quomodo
in Medicinâ usurpandum.*

Per

JOANNEM RUDOLPHUM
GLAUBERUM.

AMSTERODAMI,
Prostant apud JOANNEM JANSONIUM,
c13 133 LI.

DE AURO POTABILI.

VEros illos & antiquos Philosophos vitæ longæ studuisse & sanitatis conservatio- ni, nemo est qui ignoret; quo factum ut diligenter subjectum illud sanitatis conser- vandæ vitæque prolongandæ quæsierint: quare ignis beneficio instituere cunctorum vegetabi- lium, animalium & mineralium separationes & examina, quærentes vires illorum & virtutes; qui maximam omnium tam in cœlis quàm in terris reperere harmoniam inter Solem, aurum, homi- nem & vinum. Negari enim nequit à calore solis vitam proficisci cunctorum; quare aurum, solem terrestrem sive corpus fixum & perfectum solis radiis causatum, cum homine unire quæsierunt beneficio vini spiritus.

(Sed forte fortuito erunt, quos offendet hæc mea narratio, negantes aurum esse Solis prolem, vel corpus fixum & perfectum metallicum, pro- fectum à solis radiis; interrogantes quomodo so- lares radii immateriales, materiales & corporales fieri queant? cum primis ignari metallorum mine- raliūque generationis. Etsi autem non decre- veram nunc scribere de Metallorum generatione & origine; non tamen, conatus demonstrare so- lis in auro (destructo & volatilifato) vim vivifi- cantem esse reperibilem, & in salutem medi- cinam humanam præparabilem; intermittere vo- lui ignorantium & incredulorum gratiâ demon- strare

strare veritatem uno vel altero exemplo :
quam etsi luculenter demonstrare possem certissimis rationibus & firmissimis , brevitatis tamen causâ nunc illas omittere decrevi, recommendans indagatori metallorum naturæ & proprietatis, Tractatum nostrum *De Generatione Mineralium* , qui omnem ipsi scrupulum adimet sine dubio ; reluctatori verò veritatis duas objiciens quæstiones & rationes confutandas. Et quidem primo unde proveniat incrementum illud & quantitatis & qualitatis liquoris alicujus viscosi mineralis diu soli expositi in vasculo vitreo patulo? utrum à sole vel aliunde? At instas, ab aëre illud proficisci incrementum, omnium rerum vehiculo. Cui: si ab aëre, utrum non à sole imprægnatus aër, utrum etiam aliquid in aëre, quod non acceperit ab astris?

Cæterum colloca ejusmodi liquorem in cellâ frigidâ, vel in aëre humido, & reipsâ nullum ponderis incrementum inde factum experire, quemadmodum in sole, vel ejus vicario scil. igne. Attrahet quidem ille liquor humiditatem aliquam phlegmaticâ, sed quæ facile iterum separatur sentiens calorē, relicto liquore ponderis prioris. Id ipsum probari quoque potest & demonstrari exemplo sequenti. Solve metallum quoddam sulphureum utpote ferrum, cuprum vel zincum, vel quovis alio spiritu acido; denuoque abstrahere spiritum; remanentiam candefacito, non tamen nimis, sed quantum sufficit ad omnimodam ablationem spirituum; quam postea (obser-
vato

vato prius illius pondere) crucibulo immiffam colloca in igne, cave tamen ne fluat materia five metallum, fed faltem obscure candeat cum crucibulo, trium vel quatuor feptimanarum fpatio: quo factò exime iterum & libra denuo metallum, & reipfa evidens experiere metalli tui incrementum: quod evidentius fequenti ratione percipies; colloca cuprum vel aliud metallum fulphureum cum 16. vel 18. partibus plumbi in cupellâ optimè crematâ, factâ è cineribus ligni vel offium, in fornace docimaflicâ (obfervato prius exactiffime pondere cupellæ, cupri & plumbi) facitoque igne (fed non nimio) cum plumbo evanefcere cuprum: quo factò exime cupellam ubi refrikerit, denuóque illam libra, & reperiies illam longe graviozem & ponderofiozem, ita ut pondus ejus (quantumvis multum plumbi etiam in auras abiverit in cupellatione) pondus non modò priftinum proprium, fed etiam cupri & plumbi excedat factâ cupellatione. Quæritur igitur merito, unde hoc proficifcatur incrementum utrum non ignis calor fuerit coagulatus in corpus metallicum beneficio metalli illius foluti? Verifimile igitur videtur, quod fi fciremus matrices invenire metallicas in terræ fuperficie, in quibus folis radii, ignisque calor recepti coagulari poffint, in iis æque ac in terræ vifceribus generari poffint metalla.

At inftas, verifimile effe calorem ignis vulgaris habere fecum quid metallicum, quod fit attractionis beneficio metalli fufi in cor-

bile, sed non item in radijs solaribus.

Qui veritatem sic experiri poterit; exponat nimirum solis radijs cupellam optimè crematam una cum cupro & plumbo, cui opponat speculum concavum, ita ut feriatur à radijs solaribus in centrum collectis, indeque calefiat: Oportet autem continuo in manu tenere speculum, ut juxta solem illud vertere, sive dirigere possis juxta solis cursum; ne cupella refrigescat averſiſſis radijs, opusque impediatur: quod si rite observatur, perpetrabitur opus non minus quàm in fornace ignis calore candente.

Oportet autem habere speculum ad minimum in diametro latitudinem duorum pedum, nec nimis esse profundum, sed saltem habere in profunditate 18. vel 20. partem globi, ut eò longius radios exserere possit: oportet etiam exactissimè esse lævigatum, quo rectissimè colligere possit in centrum sive punctum radios. Horum autem speculorum præparatio non est hujus loci, dabitur autem in Parte Quartâ nostrarum fornacum, ubi docebitur, non solum quomodo formanda è metallis, sed etiam è vitro, & quomodo polienda & læviganda, quomodoque usurpanda.)

Hæc Parenthesis & demonstratio quæ aliàs omitti potuisset, propterea apposita ut appareat quomodo aurum à Sole profectum, solisque viribus & proprietatibus occulte præditum, arte Chymicâ reducibile in id quod fuit ante sui coagulationem; nimirum in spiritum quendam calefacientem & vivificantem, vires suas & dotes
huma-

humano corpori communicaturum. Magnam igitur veteres diligentiam adhibuerunt in auri reductione; in quâ nihil præstantius reperere vini spiritu purissimo & subtilissimo destillationis beneficio factum. Non autem elegerunt aurum commune eliquatum è lapidibus, vel elotum ex arenâ; sed ignis beneficio purgatum, philosophicèque vivificatum & reſeratum, non quidem ad miniculo spirituum corriſivorum, uſitato more Chymicorum vulgare, ſed aquæ alicujus beneficio, quam natura dat ſponte abſque deſtillationis ope violentæ; per quam id quod occultum in auro manifeſtârunt, manifeſtumque occultârunt; ac proin aptum illud reddidere ſeparationi animæ nimirum ejus ſive Tincturæ à corpore craſſo & nigro ſuperfluo. Sciverunt enim nullam habere affinitatem cum ſpiritibus vitalibus auri corpus compactum: quare ad elixir ſuum elegerunt auri partem ſolummodo ſubtiliſſimam, colorem ejus nimirum ſive Tincturam, quam cum vini ſpiritu conjunxerunt radicaliter, junctaque ſpiritualia ſimul ſive volatilia reddidère, ita ut neutrum ab altero in igne iterum ſeparare potuerit; & quidem in igne ſimul vel ſublimabilia, vel fixa longiore digeſtione in lapidem fixum coagulata, quem pro ſummo in hoc mundo habuerunt theſauro.

Philosophis igitur illis antiquis affirmantibus & confirmantibus, præſtantiorem non eſſe ſub ſole Medicinam illâ, quæ fit ex unione philoſophicâ vini & auri, eorumque volatilifatione, & re-

coagulatione & fixatione inseparabili; nec sine auro vini spiritum, nec hunc sine illo in medicinam elaborari posse; quia aurum sine vini spiritu volatile reddi nequit, nec hic sine illo coagulari & fixari potest; haud immerito nos posteri sequimur placita virorum clarissimorum non quidem illorum authoritatis causâ, severitatis oculari-ter demonstratæ gratiâ, quæ vera & genuina proba.

Datâ igitur mihi ab Altissimo cognitione hujus Medicinæ præparationis, decrevi quia non sibi soli natus homo, ejus brevibus dare præparationem & usum: Non autem projiciam margaritas ante porcos; sed solummodò diligentibus indagatoribus operum Dei & naturæ monstrabo viam; qui sine dubio hoc meum intellecturi scriptû; sed non item alii ignari nimirum & imperiti. Neminem igitur offendat præparationis brevitâs, quia non cogito artem (divinitus impetratâ; non otio, sed multis vigiliis, laboribus atque precibus) prostituere, nec offam præmansam administrare indignis, sed solummodo communicare piis, qui rem sic se habere oculis videbunt apertis. Neminem etiam, quæso, offendat styli simplicitas, rhetoricis figuris non ornatum more solito: *Veritas enim non indiget verborum copiâ & elegantia*, contenta simplicitate & paucitate, quâ facilius meliusque demonstratur quàm intricatis illis & sophisticis discursibus.

Antequam autem præparationem aggrediar, brevibus & paucis delineabo veri spagyri conditiones

tiones & qualitates, aggressuri tantum opus, ut examinare se habeat quilibet, qui hanc in se suscipit provinciam. Non enim sufficit scire accendere ignem, nec destillare aquas vegetabiles, sed vera tam superiorum quàm inferiorum elementorum fructuum requiritur cognitio, & cumprimis pietas.

Nec loquacitas sed multarum rerum cognitio facit Chymicum. Nemo est qui negare possit artem jam diu quæsitam à multis annis à variis, ad usque diem hodiernum multis & laboribus & sumptibus, à paucissimis verò inventam.

Non autem miror, tantum Dei donum paucissimis saltem quibusdam hætenus communicatum fuisse, quotquot enim novi, omnes ferè & singuli, paucissimis exceptis recto tramite incesserunt.

Nonnulli enim divitiis suis confidebant, cogitantes violenter sibi comparare artem, quia valebant exstruere laboratorium egregium, multos alere operatores, & copiam comparare vasorum, mineralium & carbonum, non considerantes dictum apostoli. *Non est currentis aut volentis, sed solius Dei miserentis.*

Alii quorum eruditio in variis consistebat linguis, honorabantur ob loquacitatis elegantiam inanem, sibi solis artem attribuentes, sibi que persuasi quod omnia Elementa ad nutum suum haberent propter sapientiam & eruditionem putatitiam; non considerantes verba Christi : *Parvulis revelasti, magnis verò & sapientibus abscondidisti,*

condisti. Qui prorsus sibi persuasi, quod graminen crescere videant, terram matrem ejus non cognoscentes; quibus si non omnia ad nutum succedunt, non verentur piissimos calumniari Philosophos, illosque mendacij insimulare, artificumque nullitate suam palliare inertiam & inscitiam: qui rem sese longe aliter habere judicaturi, si occultum sensum Philosophicum non ignorarent. Sed quia superbiâ excæcati, non mirum quin loco nuclei arripiant corticem, ac proin ad optatum non perveniant finem.

Tertium genus est *avarorum* divitias in otio quærentium à circumforaneis illis Chymicis, Chymiam & naturam ignorantibus æq; ac discipuli sui, mineralium & metallorum nullam cognitionem habentibus, nec Philosophorum scripta intelligentibus: Cum quibus si confertur de metallorum naturâ & proprietatibus, nihil præter lecta & audita habent quod respondeant; nimirum ita scriptum est, & sic se habet processus noster; sic igitur procedendum, & talis non alia requiritur materia, adhærentes literæ, non considerantes, utrum author sui processus peritus ipse fuerit vel imperitus, utrum ab experientiâ vel aliorum librorum lectione mutuaverit sua scripta. Quibus etsi traderetur vera & genuina informatio naturæ, mineralium & metallorum, secretorumque Chymicorum cognitio, non tamen credituri essent, veritatem simplicem contempturi ceu dementiam in laboribus suis simplicibus, non sumptuosis nec tædiosis. Ab hujus farinæ hominibus

nibus quærentur divitiæ ab avaris , pendentes pro processu aliquo nullius omnino pretii aliquot 100 vel 1000 &c. venalem esse artem arbitrantibus, non considerantibus, mercatorem artem bonam & certam pro se servaturum aliorumque pecunias non quæsiturum.

Non tamen negaverim artificem aliquem possessorum esse posse secreti alicujus , vel proprio Marte inventi, vel sibi ab amico traditi, quod ob inopiam in actum ipse producere nequit, ac pro in aliorum opes implorare opus habet, non enim semper opes & artes sibi sunt obviam ; quibus haud immerito succurritur à divitibus divinâ fretis benedictione. Sed cautio hîc habenda, ne obulus sit fructus tempore messis , floreni segetis, cum maximâ jacturâ & opum & famæ.

Quis adeò cæcus etsi monoculus , qui non animadvertat nugas ejusmodi thraſonum avarorum : Etsi sol divinâ favente gratiâ tam impios & improbos quam probos affulgeat & pios , auditum tamen nunquam fuit, Philosophorum verorum ullum fuisse garrulum nugivendulum , in secreto secreta tractantium. Cum primis autem mirandum doctissimos etiam hujus seculi, sapientissimosque sive prudentissimos adeò esse excæcatos , ut velint decipi ab ejusmodi nebulonibus circumforaneis.

Quartum genus quærentium alterius conditionis homines sunt, non opes & divitias, honoresque quærentes, sed solius Dei gloriam, proximique commodum , contenti victu & amictu
sim-

simplici; non superbi & gloriosi, sed pii & honesti, loco annulorum aureorum carbones attritantes, non multorum hominum focii, silentes, secretorum naturalium contemplatores, quærentes & inventes divinâ assistente gratiâ; non confidentes antiquorum Philosophorum scriptis, sed doctiori omnium Deo altissimo, cujus benignitas eadem nunc, quæ fuit olim Philosophorum temporibus qui artem suam flagrantibus precibus à Deo impetrarunt. Atque his accidunt artes & quidem præter spem & expectationem, earundemque usurpandarum usus & utendi methodus.

Quare singuli hanc aggressuri artem sedulo sese examinent. Neminem enim, qui non ex horum ultimorum numero, suæ juvabunt opes, eloquentia & imaginata eruditio, quia hæc ars solius Dei donum est, non hominum. Auditis igitur proprietatibus veri spagyri Messoris fructuum arboris aureæ, aggressurus sum nunc præparationem Tincturæ solis per manum artificis periti & exercitati, & demonstraturus differentiam veræ & falsæ Tincturæ, nec-non usum veræ medicum profligandorum multorum morborum gratiâ; ut nimirum sequitur.

℞. Auri vivi part. 1. & part. 3. Mercurii vivi, non vulgi, sed philosophici, ubique reperibilis sine sumptibus & laboribus (poteris etiam admiscere argentum vivum ponderis æqualis solari, & quidem rectius quàm solum aurum, ob varietatem colorum majorem proficiscentem à mixture

tione viri & fœminæ : persuasus verò sibi de me-
 lioritate Tincturæ, à solo auro proficiscente, ad-
 misceat solum aurum : non sic item metallorum
 peritus, qui noverit potentiam Unionis radicalis
 auri & argenti uno eodemque menstruo soluto-
 rum) mixta colloca in Vase Philosophico ad sol-
 vendum, & spatio $\frac{1}{4}$ horæ radicaliter solventur à
 Mercurio mixta illa metalla, dabuntque colo-
 rem purpureum; postea auge ignem paululum, &
 mutabitur ille in viridem elegantissimum, cui
 exempto affunde aquam roris ad solvendum,
 quod fieri potest spatio $\frac{1}{2}$ horæ solutionem filtra,
 & in B. per alembicum vitreum abstrahere aquam,
 quam vel recentem denuo reaffunde, iterumque
 abstrahere, atque hoc fac tribus vicibus & interea
 temporis viriditas illa mutabitur in colorem in-
 star atramenti scriptorii nigrum, instar cadaveris
 fœtentem, ac proin formidabilem : oportet au-
 tem aquam aliquoties abstrahere, reaffundere &
 digerere, & nigredo illa fœtorque evanescent 40.
 horarum spatio, producent que albedinem la-
 cteam elegantissimam. Quâ apparente omnem
 ad siccitatem usque abstrahere oportet humidi-
 tatem, quæ massa erit alba & paucis horis lenissi-
 mo calore, apparentibus prius varijs coloribus
 vertitur in egregiam viriditatem priore longe
 excellentiorem : cui affundere oportet spiritum
 vini optime rectificatum ad eminentiam 2. vel 3.
 digitorum latorum transversorum; & aurum il-
 lud viride resolutum attrahet spiritum illum vini
 ob summam amicitiam, instar spongiæ siccæ at-
 trahen-

trahentis aquam, ipsique communicabit animam suam sanguinis instar rubram; quâ ratione vivificâ suâ Tincturâ privatur viriditas illa, mutaturque in colorem rubrum, relicto corpore superfluo cinereo.

Tinctum decantare oportet spiritum, filtrare, & in B. per alembicum vitreum abstrahere à Tincturâ rubrâ attrahente igneam spiritus vini essentiam, ita ut arctissime jungantur & inseparabiliter, propter quam aqua saltem stillat insipida, relicta virtute vini spiritus cum auri Tincturâ instar salis rubri ignei, fusibilis & volatilis; cujus gr. i. unciam integram spiritus vini, vel alterius cujusdam liquoris sanguineo colore tingere potest. solubilis enim est in quâvis humiditate, ac proin servari potest in formâ liquidâ pro Panaceâ plurimorum desperatissimorum morborum. Nunc etiam communicabo *proprietates vere Tincturae*, quibus dignoscitur verum aurum portabile. Hæc Tinctura post lapidem præstantissima omnium medicinarum; inter quam & illum non nisi hæc differentia: Anima auri est volatilis, nec ingressum habet in metalla imperfecta, ac proin in purum putum aurum transmutare nequit, quæ virtus Philosoph. lapidi attribuitur. Anima etsi sit potissima & præstantissima pars auri, fixa tamen non est in igne sed volatilis; Philosoph. verò lapis fixus est in igne & permanens ob diuturniorem digestionem. Utrum verò anima illa sive Tinctura volatilis & leo ruber, ignis ope fixari possit & converti in Medicinam Universal-

versalem, lapidemque tingentem, id ipsum ignoro; quia præterea nihil hæcenus tentavi amplius &c. Poterit igitur qui animam auri extraxerit, ulterius facere periculum, utrum aliquid melius invenire possit. Hoc enim scriptum non nisi optimam auri docet Medicinam, cætera verò me latent ipsum.

Non igitur ignoratur dolus destillatorum vini, aliarumque aquarum vegetabilium, vendentium aurum potabile, non verentium quamvis aquam coloratam colore flavo vel rubro ignaris magno vendere pretio.

Aliorumque error, solventium auri compagem in aquâ reg. vel spiritu salis, quem denuð abstrahunt ad remanentiam siccam; cui, extractionis (sic dictæ) gratiâ affundunt vini spiritum: quæ tamen extractio non est, sed solutio aliqua particularis auri, spirituum corrosivorum relictorum ope facta in auro, flavo colore inficiens vini spiritum, quem sic coloratum suum appellant *Aurum potabile*; cùm tamen illud vini spiritu abstracto sit reducibile in aurum: quod plus præstare nequit quàm quævis alia calx auri, quam archeus digerere nequit, sed indigestam cum excrementis excernit.

Nec-non aliorum error semet ipsos una cum aliis ignoranter decipientium, peculiaribus menstruis & spiritibus auri calcem extrahentium ignorantium menstruum auro affusum ultro & sponte rubescere diuturniore digestionem, quod decantatum loco auri potabilis administrant; qui
si li-

si libarent calcem reliquam reducerentque, re ipsa experturi essent, nihil auro omnino decessisse; quod etiam experiri licet collocando spiritum si-
ve menstruum in leni calore, vel diutius in frigo-
re, quod per se sponte rubescet ac si fuisset solis
calci affusum. Est autem causa hujus rubedinis
(incognita illis) non nisi sal quoddam urinosum
volatile, utpote urinæ, salis Armoniaci, Tartari,
cornu cervi, capill. &c. colorem cujusvis sulphu-
ris exaltans.

Quare artificibus admiscentibus vini spiritui,
in quo sulphur quoddam delitescit, salia talia ex-
altantia, sequitur necessario, quod ille inde colo-
re exaltetur ac proin rubescat! Quod idem etiam
accidit illis qui Tincturam extrahere solent cum
oleis destillatis sale volatili præditis, qualia sunt
oleum succini Cinamomi, caryophyllorum, fuli-
ginis &c.

Est enim ejusmodi Tinctura siue aurum pota-
bile inefficax, teste experientia.

Non autem dixerim, aliam nullam ex auro
præter dictam Tincturam esse præparabilem me-
dicinam: Solutum enim menstruis dulcibus ita
ut non possit separari præcipitationis beneficio,
mirabilia præstare potest in multis deploratissi-
mis morbis, semper tamen eligendum metallum
vivum loco mortui.

Verum enimverò aurum potabile non solum
nomine & specie (quales sunt variæ aquæ flavo
vel rubro colore tinctæ) sed etiam aureis facul-
tatibus & virtutibus præditum esto, ita ut actu
appa-

appareat ex auro esse confectum, irreducibile tamen per ignem in aurum, spirituale & penetrativum, roborans & recreans vitales spiritus, ut hostes suos evincere possint. Esto quoque hac virtute præditum, quod possit metalla imperfecta, cum primis Mercurium, Saturnum & Lunam convertere in aurum purum putum; non quidem ad instar Tincturæ fixæ, cum lucro tingentis metalla viliora in fluxu; sed saltem particulariter perficiens viâ humidâ digestionis beneficio, ubi pars aliqua duntaxat metalli convertitur in melius. Hæc enim auri Tinctura sive sal est admodum volatilis, ita ut igni minime resistere queat; sed leni calore instar ceræ lique scat & instar salis rubri sublimetur, solubilis in vini spiritu ita ut in usus Medicos venire possit.

Verum quoque aurum potabile gustatum, non esto corrosivum vel aëre, vel adstringens ad instar aliarum auri solutionum: Nec inficito manus, unguis & crines colore nigro vel fusco, sed potius elegantiores reddito: Nec inficito cuprum, ferrum, stannum, plumbum rubigine vel colore nigro, sed potius elegantiore colore. Nec esto corpus solis factâ extractione reducibile, nec in aurum album, quod colorem pristinum recuperare potest per Antimonium & aq. reg. sed esto instar terræ cineræ, lenique calore instar arsenici sublimabile, cupellæ examen non indurans. Quibus dotibus si prædita, vera auri Tinctura dici meretur: sin minus non item, sed potius aurum quoddâ potabile Sophisticû, à quo abstinendum.

b b

De

De usu Medico hujus Medicina Aurea.

DEmonstravimus supra auri originem esse solem, ceu incredibilibus Solis terrestres viribus præditi. Latent enim in ipso vires & virtutes omnium vegetabilium, animalium & mineralium; quæ non nisi per Philosophum manifestari possunt separationis beneficio, partium nimirum inextrinsecarum & puriorum, ab impurioribus.

Hic tibi forte incredibilis, sive haud verisimilis videbitur sermo dicentis, aurum esse reducibile in esse spirituale, naturæque humanæ amicabile, viribus præditum animalium, vegetabilium & mineralium cunctorum. Sane quem non Vulcanus creavit Philosophum, vix persuadebis ut credat. Sed quis tantas sibi creabit molestias omnes & singulas certis rationibus decidere controversias; quod etsi possibile, certis tamen de causis nunc omittitur; certitudinis tamen causâ relegatum volo Lectorem ad Partem Secundam Fornacum nostrarum, ubi inveniet quomodo ex Antimonio & Sulphure, ignis beneficio per Chymicum peritum, eliciatur non modò variorum vegetabilium vis & facultas, sed etiam odor naturalis; quæ tamen in ijs non apparebant antequam radicaliter nimirum solvebantur. Quod si præstari potest per minerale aliquod imperfectum & foetidum, quid ni etiam per metallum perfectum & maturum?

Si boni essemus Physici, Chymicique diligentissimi,

fimi, utique non opus haberemus officinas nostras tot replere cantharis & pyxidibus, nec tot sumptus impendere in species tot peregrinas medicinales adferendas, quia sine dubio viâ quâdam faciliore, omnium vegetabilium vires & proprietates, animalium & mineralium, in paucis quibusdam subjectis congregatas reperire licet. Et sicuti vera solis Tinctura cum primis fixa, omnium vegetabilium, animalium, mineraliumque viribus omnibus prædita; ita etiam merito illi adscribitur vis Medica curativa omnium morborum, sed cum discretione. Sunt enim variæ chiragæ & podagræ species, nec-non calculi & lepræ; qui quandoque morbi sunt inveterati & incurabiles, quandoque recentes & curabiles. Quis igitur tam demens, qui omnium & singulorum morborum curationes *indifferenter* promittat factururus, per certam aliquam Medicinam? Nemo sane etsi ipsissimum haberet lapidem Philosophorum.

Sæpe enim vesicæ calculus vel excernitur vel excinditur durissimus aquâ forti insolubilis; quæ Medicina non corrosiva dissolvere nequit; quas vires etsi nonnulli suæ adscribant Medicinæ, non tamen id actu præstare possunt. Non igitur sufficiunt promissiones, quas præstare nemo potest: *Promissa enim cadunt in debita*, id quod à paucis observatur; quare ab osoribus sæpe artis opprimitur veritas & spes boni successus Medicamentorum Chymicorum. *Melius igitur plus præstare quàm promittere*, & opus commendabit artificem.

cem. Quomodo Medicina penetrare potest ad extremas corporis humani partes, manus scil. & pedes, & solvere materiam coagulata lapidescentem, quam extra corpus nullum corrosivum dissolvere potest? sufficit si Medicina inveniens materiam viscosam, tartaream & salinosam, nondum prorsus coagulata, dissolvat & expellat. Id ipsum etiam intelligendum de calculo renum & vesicæ. Hâc ratione adscribam & ego Tincturæ meæ solis curationem Chiragæ, Podagræ, calculi renum & vesicæ, tam in senibus quam in juvenibus; ita tamen ut necessitate exigente administrentur etiam cathartica specifica, & extrinsecè thermæ succursus gratiâ, quo natura cò citius officium suum præstare possit. Oportet autem ante omnia non postponere divinam providentiam: sæpe enim nos Deus affligit morbo quodam incurabili per artem, nisi placetur antea ira divina *humili Pœnitentiâ*, quæ *Medicina omnium optimæ*. Nec-non curationem omnium morborum à corruptelâ sanguinis profectorum, utpote lepræ, morbi Gallici, aliarumque impuritatium; quæ tolluntur per hanc Tincturam, si simul administrentur cathartica & diaphoretica, sanguinem præ ceteris Medicinis mundificantem & renovantem. Tollit etiam hæc Tinctura cunctas obstructions hepatis, lienis, renum, aliarumque partium, quia calefacit, attenuat, incidit & evacuat, variorum morborum origines. Curat etiam omnes morbos violentos & acutos utpote epilepsiam, pestem, febres &c.

Pro-

Promovet menstrua retenta vetularum & juvenularum, cum primis si etiam simul extrinsecè rite administratur : quâ ratione multæ curantur feliciter misere aliter perituræ. Calefacit & mundificat matricem præ omnibus aliis Medicinis aptamque reddit, muneri: Præservat etiam illam ab omnibus accidentibus sterilitatem, aliosque gravissimos morbos, mortemque causantibus. Expellit hydropicorum aquam per urinam, rarefacit & exsiccat humiditates superfluas partium internarum & externarum, ad instar Solis exsiccantis & consumentis aquas, quâ ratione corpus pristinam recuperat sanitatem. De cæteris morbis particularibus multa scribere non opus est, quia utiliter in omnibus absque differentiâ usurpari potest & singulis, tanquam medicina catholica, in senibus & juvenibus. Non tatum solum amissam restituit, sed etiam præsentem conservat hæc Medicina sanitatem ad tempus prædestinatum.

Dosis ejus est à gr. five gutt. 3. 6. 9. usque ad 12. vel plures. pro puerulis verò 1. 2. 3. cum vehiculis appropriatis, vel etiam cum vino & cervisiâ administrandæ mane quotidie; quàm etiam aliquoties de die repetere licet dosin habitâ nimirum ratione ægritudinis.

Nolis autem offendi contumeliis calumniatoris hujus libelli (quarum diabolus cum squamis suis mendacibus semper author) firmiter credens tempus appropinquare, quando irâ illâ divinâ tandem aliquando instar palearum consumentur

b b 3

hirci,

hirci , illæsis ovibus pabulum domino lanâ & lacte gratitudinis ergo recompensantibus.

Atque sic finem faciam, sperans placuisse proximo: Sine enim dubio qui rite usurpaverit Medicinam hanc auream, bene se habebit, cum primis sursum mentem elevans (peccata sua agnoscens) ad Deum datorem & creatorem omnium bonorum, implorans ejus auxilium & benedictionem in filiali humilitate. Qui Deus omnipotens paterque misericors in hâc nos vitâ dignari velit temporali suâ benedictione, prosperâque valetudine & tandem aliquando ex merâ suâ gratiâ divinâ, vitâ æternâ, Amen.

F I N I S .

